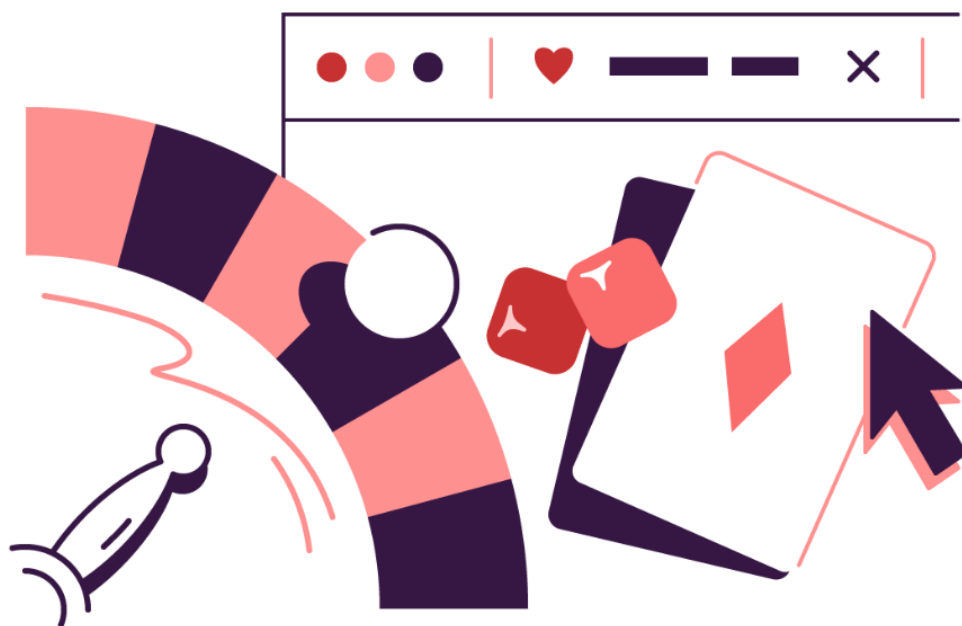

Lotteri- og
stiftelsestilsynet

Tilsynsrapport – tilsyn med etterlevelsen av hvitvaskingsloven – Norsk Tipping

Sammendrag tilsynsrapport

Rapportnummer:	2
Vår saksreferanse:	25/00628- 29
Stedlig revisjon:	11.-12. september 2025
Virksomhet:	Norsk Tipping AS
Revisjonsområde	Etterlevelse av hvitvaskingsloven
Revisjonsteam:	Tatyana Søreide Klepaker (tilsynsleder) Torgrim Halse Magnus Skrede

Rapportens innhold:

Tilsynsrapport – 25/00628-29 beskriver resultat ettertilsyn med etterlevelsen av hvitvaskingsloven hos Norsk Tipping AS (heretter Norsk Tipping eller NT). Rapporten følger med et vedlegg som beskriver gjennomførte stikkprøvekontroller.

Hovedkonklusjoner:

Lotteritilsynet har kontrollert hvordan Norsk Tipping etterlever sine forpliktelser etter hvitvaskingsloven. For å nå dette målet har vi gjennomført gjennomgang av dokumentasjon på antihvitvaskingsområdet, stikkprøvekontroller av kundedata og intervju med ansatte hos Norsk Tipping som jobber med antihvitvasking.

Tilsynet avdekket flere brudd i etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket.

Det ble avdekket fem avvik.

1. Brudd på hvitvaskingsloven § 7 – virksomhetsinnrettet risikovurdering
2. Brudd på hvitvaskingsloven § 8 - rutiner
3. Brudd på hvitvaskingsloven § 9 – risikobaserte kundetiltak og løpende oppfølging
4. Brudd på hvitvaskingsloven §§ 12 femte ledd og 17 andre ledd – kundetiltak
5. Brudd på hvitvaskingsloven § 24 – løpende oppfølging av kundeforhold

Lotteritilsynet har i tillegg til det identifisert seks forbedringsområder, som ble gitt som merknader.

1. Forbedre og sikre konsekvent betegnelse på risikoklassifisering.
2. Lage rutine på når risikoklassifisering på kunden kan justeres manuelt.
3. Forbedre beskrivelse av når og hvordan NT innhenter opplysninger om "formuens opprinnelse".
4. Vurdere hvordan informasjon om spilleadferd kan brukes ved risikoklassifisering, inkludert beskrivelser av karakteristikk og forventninger til ulike kundegrupper.
5. Vurderer gjennomføring av stikkprøver for å få ekstra kvalitetskontroll og reduksjon av risiko, både på systemnivå og på saksnivå.
6. Evaluere og overvåke egen arbeidsbelastning, spesielt i overgangsfase til det nye systemet.

Førde, 17. desember 2025

Tatyana Søreide Klepaker

Torggrim Halse

Innhold

1. Innledning.....	5
2. Metode og gjennomføring av tilsynet.....	5
3. Tilsynskriterier	6
4. Tilsynets resultat.....	7
5. Avvik.....	8
Avvik 5.1 - Virksomhetsinnrettet risikovurdering.....	8
Avvik 5.2 – Rutiner	10
Avvik 5.3 – Risikobaserte kundetiltak og løpende oppfølging.....	12
Avvik 5.4 – Kundetiltak når kunden er fysisk person, forsterkede kundetiltak	14
Avvik 5.5 – Løpende oppfølging av kundeforhold.....	16
6. Merknader	17
Merknad 6.1 – Risikostyring – forbedre betegnelse på risikoklassifisering.....	17
Merknad 6.2 - Rutine for manuell justering av kunderisiko	18
Merknad 6.3 - Forbedre beskrivelse i rutine “Kontroll med midlenes og formuens opprinnelse”.....	18
Merknad 6.4 - Bruk av informasjon om kundedadferd i AHV-arbeid.....	18
Merknad 6.5 - Stikkprøvekontroller	19
Merknad 6.6 - Arbeidsbelastning og kvalitetssikring.....	19
7. Oppsummering.....	19
Vedlegg - Stikkprøvekontroller	21

1. Innledning

Spilltilbydere som arrangerer spill som krever tillatelse etter pengespilloven er siden 2018 omfattet av hvitvaskingsloven, jf. hvitvaskingsloven § 2, bokstav k.

Lotteritilsynet gjennomførte første hvitvaskingstilsyn med Norsk Tipping i 2020. Tilsynet hadde den gang en overordnet tilnærming, der vi først og fremst kontrollerte at Norsk Tipping hadde etablert rammeverk for antihvitvaskingsarbeidet og innført tiltak slik hvitvaskingsloven krevde. Det ble ikke gjennomført etterlevelseskontroll.

Ut ifra en risiko- og vesentlighetsvurdering, har vi denne gang valgt å kontrollere etterlevelse av hvitvaskingsregelverket hos Norsk Tipping. Ved dette tilsynet vurderte Lotteritilsynet det slik at det var spesielt viktig å kontrollere hvordan Norsk Tipping gjennomfører kundetiltak, overvåker transaksjoner, følger opp sine kunder, hvordan etablerte indikatorer på hvitvasking fungerer i praksis og hvordan Norsk Tipping gjennomfører nærmere undersøkelser av mistenkelige forhold og eventuelt rapporterer de til Økokrim.

Hensikten med dette tilsynet har vært å kontrollere etterlevelse av hvitvaskingsregelverket og bidra til at Norsk Tipping jobber systematisk med antihvitvasking.

2. Metode og gjennomføring av tilsynet

Norsk Tipping mottok varsel om tilsyn med etterlevelsen av hvitvaskingsloven den 6. februar 2025. Formøte ble gjennomført 20. februar 2025. Samtidig signaliserte Lotteritilsynet behov for et avklaringsmøte før stedlig tilsyn, der vi kunne informere Norsk Tipping om praktiske detaljer rundt det stedlige tilsynet med intervjuer. Dette møtet ble avholdt 14. august 2025.

Stedlig tilsyn med intervjuer fant sted 11.-12. september 2025 på Hamar hos Norsk Tipping.

I dette tilsynet ønsket vi å gå i dybden og se på konkrete saker, kunder og transaksjoner for å kontrollere hva Norsk Tipping overvåker, følger opp, i hvilke tilfeller de iverksetter forsterkede kundetiltak og/eller undersøkelser, og hvordan dette er dokumentert.

For å nå dette målet har vi delt tilsynet i tre steg: gjennomgang av dokumentasjon på antihvitvaskingsområdet, stikkprøvekontroller og stedlig tilsyn med intervjuer.

Dokumentgjennomgangen ga oss innsikt i Norsk Tippings rammeverk, bedre forståelse av deres rutiner, risikobilde og tiltak. Vi har også gjennomført en bredere innhenting av kundedata, slik at vi hadde nok datagrunnlag for stikkprøvekontroller.

Under stikkprøvekontrollene har vi sett på konkrete kunder/forhold/transaksjoner og kommisjonærer. Vi har deretter vurdert om Norsk Tipping i tilstrekkelig grad har

dokumentert hvilke tiltak som er iverksatte, hvordan kundene er fulgt opp, og hvilke valg og beslutninger som er tatt.

Lotteritilsynet gjennomførte stedlig tilsyn med intervjuer som et siste steg i tilsynet. Under intervjuer fikk vi stille mer detaljerte spørsmål og avklare våre funn fra dokumentgjennomgangen og stikkprøvekontroller med Norsk Tipping. Vi fikk videre stilt spørsmål om konkrete kunder, og transaksjoner, som ble plukket ut under stikkprøvekontroller, se vedlegg for dokumentasjon av stikkprøvekontroller.

Tilsynsrapporten beskriver resultatet for det gjennomførte tilsynet, avvik og merknader som ble avdekket under tilsynet er spesifisert i rapporten.

AVVIK er forhold som innebærer brudd på regelverket (i dette tilsynet hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften).

MERKNAD er forhold som ikke er i strid med revisjonskriteriene, men der Lotteritilsynet finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring.

Ved avvik fremlegges det revisjonsbevis. Kapittel 9 i hvitvaskingsloven åpner for bruk av forvaltningssanksjoner og/eller reaksjoner. Varsel om forvaltningssanksjoner og/eller reaksjoner er ikke en del av denne rapporten, og er sendt som et eget dokument (25/00628-30).

Ved merknader forventer Lotteritilsynet at de påpekte forholdene håndteres slik at de ikke senere utvikler seg til avvik. Ved merknad bes det også om tilbakemelding på hvordan Norsk Tipping vil følge opp Lotteritilsynets anbefalinger.

3. Tilsynskriterier

Tilsynskriterier danner grunnlaget for vurderinger under tilsynet.

Krav i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven) - LOV-2018-06-01-23 – 15.10.2018:

Kapittel 3 om Risikobasert tilnærming og rutiner

§ 8 Rutiner

Kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging

§ 9 Risikobaserte kundetiltak og løpende oppfølging

§ 10 Plikt til å gjennomføre kundetiltak

§ 12 Kundetiltak for kunden er fysisk person

§ 17 Forsterkede kundetiltak ved høy risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering

§ 18 Forsterkede kundetiltak overfor PEP

AGS 24 Løpende oppfølging av kundeforhold

Kapittel 5 om nærmere undersøkelser og rapportering

§ 25 Undersøkelsesplikt

§ 26 Rapporteringsplikt

Lotteritilsynet har også informert både under formøte og åpningsmøte, at dersom vi ser noe avvik/forbedringsområdet som ikke er definert blant tilsynskriterier, kan vi likevel ta det opp under dette tilsynet.

4. Tilsynets resultat

Tilsynet ga oss innblikk i Norsk Tippings rammeverk for antihvitvaskingsarbeidet. Vi så at Norsk Tipping har et etablert rammeverk som dekker etterlevelse på antihvitvaskingsområdet.

Vi fikk se at Norsk Tipping har etablert indikatorer på hvitvasking og følger opp kunder etter treff på indikatorlister. Norsk Tipping er også på vei til å implementere et nytt AHV-system InstantWatch, som vil være et nytt verktøy for overvåkning av transaksjoner, kundetiltak og oppfølging av kundeforhold. Selskapet bruker systemet EasyRisk for oppfølging av løpende risiko.

I tillegg til hvitvaskingsansvarlig og etterlevelsensansvarlig, er det tre ansatte på team "Økokrim" som jobber med antihvitvasking daglig. Under stedlig tilsyn fikk vi også opplyst at team "Økokrim" skal få en ekstra ressurs til i løpet av høsten.

Under intervjuer fikk vi inntrykk av at det er bra samarbeid på team "Økokrim", og etablert en kultur for informasjonsdeling med andre avdelinger. Vi har sett at Team "Økokrim" jobber systematisk, proaktivt og har bra kunnskapsnivå om regelverket. I overgangsfasen til det nye systemet, er det ekstra belastning på Team "Økokrim", da de må bruke både det nye og det gamle systemet.

Vi har også sett at det gjennomføres interne revisjoner som kontrollerer egen etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, etablert KPI på antihvitvaskingsarbeid, og styret er orientert om status for arbeid med antihvitvasking og terrorfinansiering.

Norsk Tipping har i 2024-2025 tatt flere grep for å forbedre arbeidet med antihvitvasking og terrorfinansiering: anskaffelse av et nytt AHV-system, nye og oppdaterte rutiner, risikoscoreing av kunder, påbegynt innføring av KYC-skjema, innstramming av kontantgrense.

Tilsynet har vist at det før 2024-2025 har vært enkelte områder i etterlevelsen som var mangelfulle og som påvirker dagens etterlevelse. Norsk Tipping implementerer for tiden både rammeverk og verktøy for å sikre bedre etterlevelse av hvitvaskingsloven. Den manglende etterlevelsen har ført til avvik som til dels fremdeles er pågående.

Tilsynet resulterte i fem avvik og seks merknader.

5. Avvik

Avvik 5.1 - Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Rettslig grunnlag

Etter hvitvaskingsloven § 7 skal rapporteringspliktige «identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til sin virksomhet.

(2) Ved risikovurderingen etter første ledd skal den rapporteringspliktige blant annet ta i betraktning

a) egen virksomhet, herunder særlig virksomhetens art og omfang

b) virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold

c) type kunder og kundegrupper

d) geografiske forhold

(3) Rapporteringspliktige skal særskilt vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering før nye produkter og tjenester tilbys og før ny teknologi tas i bruk.

(4) Rapporteringspliktiges risikovurderinger skal tilpasses virksomhetens art og omfang.

(5) Risikovurderingene skal dokumenteres, holdes oppdatert og stilles til rådighet for tilsynsmyndigheten».

Norsk Tippings etterlevelse og Lotteritilsynets vurdering

Norsk Tipping har utarbeidet en virksomhetsinnrettet risikovurdering (heretter risikovurdering), som omfatter: rammeverk, egen virksomhet (inkludert virksomhetsstyringsprosesser), produkter, betalingstjenester, kunder, kundeforhold, distribusjon, geografiske forhold og terrorfinansiering. Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er laget i Compendia.

Systemet EasyRisk brukes til løpende oppfølging av identifiserte risiko og risikoreduserende tiltak. Systemet har en integrert arbeidsflyt og funksjon med påminnelse om frister for gjennomføring av tiltak. Risikovurderingen har lenker til konkrete saker i EasyRisk, som gjør at man lett kan se hvordan risikoen følges opp.

Dokumenttilsyn med Norsk Tipping risikovurdering har imidlertid avdekket enkelte feil i etterlevelsen av hvitvaskingsloven § 7:

- A) Motstridende eller ikke oppdaterte risikoklassifiseringer på enkelte risikoer i risikovurdering og i EasyRisk

Et eksempel på dette er risikovurdering av ApplePay og Vipps. I risikovurdering punkt 7.3 står det at risikoen for ApplePay er moderat, og i punkt 7.5 at risikoen er moderat til høy for Vipps. I EasyRisk er det to saker som er relatert til denne risikoen (sak 1542 og 1558), der risikoen er definert som kritisk i begge saker. Informasjonen i risikovurderingen og Easy Risk er dermed motstridende.

Et annet eksempel på manglende oppdatering er risikovurdering av utenlandske betalingsforetak. Under stedlig tilsyn fikk vi opplyst at tiltaket på sak 1286 var lukket uten gjennomførte tiltak eller dokumentert begrunnelse for lukkingen.

B) Mangelfulle eller utilstrekkelige beskrivelser av konsekvenser og oppsummeringer i risikovurderingen

Eksempler på dette er risiko 3.2 og 3.10 som omtaler henholdsvis spillene Multix og Oddsen. For begge spillene er konsekvensen beskrevet som *“brudd på lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering”*. Dette er ikke en tilstrekkelig beskrivelse av konsekvensen, ettersom enhver mangel i etterlevelsen kan før til brudd på lovverket. En konsekvensvurdering forutsetter en vurdering av alvorlighetsgraden av de negative følgene dersom en uønsket hendelse inntreffer.

Et annet eksempel er risikovurdering av sportspillere i punkt 5.2. Der mangler det en konklusjon på hvilken risiko denne kundegruppen representerer.

Andre steder i risikovurderingen er risikoen definert, men det er uklart hva som ligger bak denne vurderingen og hvilke forhold som tar risikoen ned.

Et eksempel på dette er risikovurdering av øyeblikk- og kasinospillkunder i punkt 5.5. Norsk Tipping beskriver under teoretiske trusler at det er en kundegruppe med høy omsetning og at det kan foregå utlån av kundeforhold. Under sårbarheter skriver Norsk Tipping at deres systemer kan bli misbrukt for hvitvasking og terrorfinansiering, og at kunder som bruker flere kundeforhold kan gå under radar for MT-rapportering. Til slutt konkluderer Norsk Tipping med at risikoen for denne kundegruppen er moderat. Risikovurderingen synliggjør ikke nærmere hva er det som ligger bak denne vurderingen og hvorfor risikoen er moderat.

Vi kunne se en tilsvarende mangel i risikovurdering av terrorfinansiering i punkt 8.1. Norsk Tipping beskrev trusler, sårbarheter og konsekvenser ved denne risikoen. I oppsummeringen skriver Norsk Tipping *“Vi ser at det er et visst omfang av misligheter innenfor disse områdene og har ikke systemer for å avdekke om midlene brukes til terrorfinansiering. Vi vurderer risikoen til å være moderat”*. Det er uklart for oss hva er det som gjør at risikoen er moderat, når Norsk Tipping ser et visst omfang av misligheter, mangler systemer for å avdekke denne risikoen og samtidig setter risikoen som moderat.

Dokumenttilsyn viste at Norsk Tipping bruker erfaringer og kunnskap om kunder og kundegrupper i sin risikovurdering. Det er imidlertid enkeltstående mangler ved

vurdering av noen kundegrupper. I punkt 5.3 som omtaler Multix og Belago kunder er risikoen vurdert som moderat. Det mangler beskrivelse eller forklaring på hva som kjennetegner denne kundegruppen og hvorfor risikoen er moderat. Det samme gjelder risiko beskrevet i punkt 5.6 for Fysiske Flax kunder, der risikoen er vurdert som lav.

C) Risikoen knyttet til egen etterlevelse av regelverket og overgangen til det nye systemet

Vi kunne se at risikoen for antihvitvaskingsprosessen er beskrevet i punkt 2.16 og at det flere saker i EasyRisk som er knyttet til denne risikoen, blant annet sak 1451 og 1446. Disse sakene er knyttet til ressursituasjon, arbeidsmengde og behov for støtteverktøy. Vi kunne imidlertid ikke se at risikovurderingen noen steder omtaler kvaliteten på kundedata og risikoklassifisering av kunder. Momenter som tidligere praksis med manglende initial risikoklassifisering av kunder, manglende KYC-skjema før 2024 og manglende praksis på innsending av MT-rapporter på kommisjonærer før 2023 er ikke nevnt. Når Norsk Tipping mangler en del opplysninger i sitt gamle system, er det en risiko for at det blir overført ufullstendige eller mangelfulle data i det nye systemet, som på sin side påvirker både implementering og drift av det nye systemet. Vi kunne ikke se at denne risikoen er tilstrekkelig vurdert.

Lotteritilsynet kunne se at Norsk Tipping har identifisert og vurdert risikoer for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til egen virksomhet, og at risikovurderingen dekker de sentrale elementer påkrevd etter hvitvaskingsloven. Risikovurderingen til Norsk Tipping og oppfølging av risikoreduserende tiltak i EasyRisk, gjør dem i stand til å etterleve sine forpliktelser etter hvitvaskingsloven.

Risikovurderingen har enkeltstående mangler, som kan tyde på at den bærer preg av manglende oppdatering. Vi finner at dette utgjør et brudd på hvitvaskingsloven § 7 ved at enkelte deler i risikovurderinger ikke var "oppdatert".

Vi vil samtidig understreke at vi vurderer dette som et mindre alvorlig avvik, da det gjelder få punkter i risikovurderingen. Vi kunne også se at Norsk Tipping jobbet kontinuerlig både med risikovurderingen og oppfølging av risikoreduserende tiltak.

Avvik 5.2 – Rutiner

Rettslig grunnlag

Hvitvaskingsloven § 8 krever at:

"(1) Rapporteringspliktige skal ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her.

(2) Rutinene skal tilpasses virksomhetens art og omfang.

(3) Rutinene skal dokumenteres og stilles til rådighet for tilsynsmyndigheten.

(4) Rutinene skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige”.

Norsk Tippings etterlevelse og Lotteritilsynets vurdering

Dokumentasjonen som vi mottok i forbindelse med tilsynet viser at Norsk Tipping har etablert en rekke interne rutiner som skal sikre etterlevelse av hvitvaskingsloven.

I forbindelse med implementering av det nye systemet for arbeid med antihvitvasking, har Norsk Tipping oppdatert og fått på plass en del nye rutiner. Disse rutinene ble sendt til oss i august 2025.

En del av disse rutiner har status *“Rutinen blir implementert når teknisk løsning er ferdig utviklet”* eller *“Kontrollen er ikke implementert enda da vi venter på utviklingsressurs som er prioritert til noe annet”*.

Det er positivt at virksomheten oppdaterer og får på plass nye rutiner, som en del av kontinuerlig forbedring av arbeidet med antihvitvasking. Vi kunne imidlertid se at en del av disse nye rutiner og oppdateringer omfatter noen prosesser og krav i hvitvaskingsloven som ikke var omtalt i de gamle rutinene.

Under stedlig tilsyn fikk vi bekreftet at en del av disse rutiner ikke fantes før 2023. Norsk Tipping har vært underlagt krav i hvitvaskingsloven siden 2018 og har i den perioden stort sett hatt samme type produkter, tjenester og kundegrupper.

Tilsynet har avdekket at Norsk Tipping ikke hadde tilstrekkelige rutiner for å undersøke og rapportering av kommisjonærer. Denne rutinen kom først på plass i 2023.

Norsk Tipping hadde tidligere ikke tilstrekkelig kontroll med formuens opprinnelse. Dette ble først presisert i den nye rutinen i 2025.

Norsk Tipping har ikke tidligere hatt rutinen som sikret periodisk vedlikehold av kundeforhold. Rutinen er på plass i dag og det er etablert en frekvens på vedlikehold av kundeforhold som er avhengig av risikoprofil til kunden. Denne kontrollen er imidlertid ikke implementert.

Norsk Tipping hadde ikke tidligere hatt rutiner som tydelig definerte omfang av tiltak tilpasset kundens risikoprofil. I august 2025 laget Norsk Tipping en rutine for kunder og kommisjonærer med forsterkede kundetiltak, men kontrollene i rutinen var fremdeles ikke implementert.

Norsk Tipping har alltid hatt ikke-digitale kunder. Men rutinen for oppfølging av ikke-digitale kunder kom i 2025.

Tilsynet avdekket har avdekket at for enkelte krav i hvitvaskingsloven har Norsk Tipping over flere manglet rutiner som skulle sikre etterlevelse av regelverket. Det er

positivt at implementeringen av det nye AHV-systemet førte til at nye rutiner ble laget og at det kom på plass viktige presiseringer i de eksisterende rutinene. Samtidig er fullstendig implementering av disse rutinene avhengig av overgangen til det nye systemet. Under tilsynet fikk vi opplyst at overgangen til det nye AHV-systemet var pågående, og fremgangen var blant annet betinget av interne prioriteringer og ressurssituasjon.

Norsk Tipping var underlagt hvitvaskingsloven siden 2018, og vi ser alvorlig på at enkelte rutiner eller viktige oppdateringer i de gamle rutinene kom først på plass i 2025. Dette er et brudd på hvitvaskingsloven § 8.

Dette er et avvik som Norsk Tipping ikke kan rette opp, da det gjelder etterlevelse tilbake i tid. Norsk Tipping har selv sikret at de nå har fått på plass de nødvendige rutiner og oppdateringer. Vi forventer imidlertid at Norsk Tipping prioriterer overgang til det nye AHV-systemet, som på sin side vil føre til implementering av de nye rutiner og oppdateringer.

Avvik 5.3 – Risikobaserte kundetiltak og løpende oppfølging

Rettslig grunnlag

Hvitvaskingsloven § 9 krever at rapporteringspliktige «skal gjennomføre kundetiltak etter §§ 10 til 20 og løpende oppfølging etter § 24 på grunnlag av en vurdering av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Risikoen skal vurderes ut fra blant annet kundeforholdets formål, mengden kundemidler som skal inngå i kundeforholdet, transaksjoners størrelse, og regelmessigheten og varigheten på kundeforholdet.

For dette formål kan rapporteringspliktige utarbeide standardiserte risikoprofiler for kundene basert på virksomhetens risikovurdering etter § 7 og kriteriene nevnt i første ledd. Kundens risikoprofil må holdes oppdatert.

Rapporteringspliktige skal kunne påvise at omfanget av utførte tiltak er tilpasset den aktuelle risikoen».

Norsk Tippings etterlevelse og Lotteritilsynets vurdering

Norsk Tipping har sendt oss flere interne rutiner som er relatert til etterlevelse av hvitvaskingsloven § 9. I rutine "AHV risikoaspekter endringer i kunde og spilltjenester" beskriver Norsk Tipping de ulike risikoaspekter som kan nyttes ved vurdering av hvitvaskingsrisiko ved endringer i kunde- og spilltjeneste. En annen rutine "Krav til kundedata" omhandler blant annet krav til kundedata ved opprettelse av kundeforhold og krav til vedlikehold av kundedata. I august 2025 har vi også fått tilsendt en ny rutine som heter "Risikoklassifisering av kunder og forhandlere" og beskriver systemet med pinpoints i sikkerhetssaker. I denne rutinen defineres risikoen på kunder og forhandlere med pinpoints i henhold til egenskaper, adferd og hendelser som påvirker

risikoklassifisering. Ifølge denne rutinen klassifiseres kunder og forhandlere som lav, medium og høy risiko.

Gjennomgang av annen kundedata, blant annet dokument 4g (kunder utsatt for nærmere kontroll) og 2c (antall kunder fordelt på risikokategorier), har vist at Norsk Tipping både brukte fargekode og risikoklassifiserte sine kunder i sitt gamle AHV-system.

Dokumenttilsyn ga oss imidlertid ikke tydelig svar på hva var gjeldende praksis rundt risikoklassifisering av kunder og hvordan kunder var risikoklassifisert ved etablering av kundeforhold.

Under stedlig tilsyn har Norsk Tipping forklart at systemet med pinpoints er nytt, og er innført i forbindelse med overgang til det nye AHV-systemet. Norsk Tipping hadde ikke tidligere praksis der de vurderte initial risiko ved etablering av kundeforhold. Det innhentes heller ikke opplysninger om mengder kundemidler som skal inngå i kundeforholdet, transaksjonens størrelse, regelmessigheten og varigheten av kundeforholdet. Norsk Tipping bekreftet at de innhentet og dokumentert opplysninger om kundeforholdets formål. Risikoklassifisering av kunder skjedde blant annet i tråd med rutinen "Oversikt over selskapets kontroller hvitvasking". Ifølge denne rutinen har ansatte på team "Økokrim" daglig gått gjennom sikkerhetsrapporter fra datavarehuset og utfra definerte kriterier skulle kunder risikoklassifiseres, dersom det var treff på ett eller flere kriterier. Under stedlig tilsyn ble det bekreftet at kunder ble risikoklassifisert utfra et øyeblikksbilde og kundeadferd, men ikke ved etablering av kundeforhold. Klassifiseringen ble basert på sikkerhetsrapportene.

Det nye AHV-systemet skal ha alarmer, som vil forenkle det manuelle arbeidet som må gjøres i dag. Norsk Tipping har demonstrert og dokumentert at de allerede begynte å bruke systemet med pinpoints. Dette er dokumentert i dokument 2e (bidrag til risikoscore hvitvasking) og dokument 2 a (antall kunder med forsterkede kundetiltak).

I dokument 2 a, skrev Norsk Tipping blant annet at *"etter innføring av nytt antihvitvask-verktøy fra november 2024 og videre fremover benytter vi InstantWatch's risikoscoringsmodell der hver enkelt kunde får sin unike risikoscore. De aller fleste kundene vil fortsatt ha veldig lav risiko, men fordelingen av de øvrige gir et mye bedre bilde av risikodistribusjonen. Risikoscoringsmodellen begynner på 1, og alle våre kunder har minimum 1 i risiko. Per dags dato er det 2.724.891 kunder som har risiko 1. Adferd og KYC-besvarelser vil deretter legge verdi til risikoscoren for den enkelte unike kunde. Eksempelvis vil kunder som er PEP selv få minimum 4 i risikoscore, og havne innenfor High/oransje område"*.

Lotteritilsynet stilte også spørsmål rundt antall kunder med risikoscore 1, og hvordan eventuelt tidligere risikoklassifiseringen i det gamle AHV-systemet og historikken på kunden var ivarettatt ved overgangen til det nye systemet. Norsk Tipping bekreftet at

historikken på PEP-kunder og kunder fra høyrisikoland var videreført til det nye systemet. Norsk Tipping har videre informert om at det pågår en implementering for å tildele høyere risikoscore til kunder som tidligere har vært gjenstand for undersøkelse. Videre fikk vi opplyst at Norsk Tipping i 2024 begynte med KYC-skjema, som en del av overgangen til det nye systemet og risikoklassifisering av kunder med pinpoints. KYC-skjema ble foreløpig sendt kun til PEP-kunder og kunder fra høyrisikoland. Norsk Tipping informerte oss at de på sikt skal sende KYC-skjema til alle kunder.

Lotteritilsynet har funnet at det per i dag ikke gjennomføres initial risikoklassifisering av kunder ved etablering av kundeforhold for utenom PEP og kunder fra høyrisikoland. Både det gamle og det nye systemet er hovedsakelig basert på adferd og hendelser. Riktig risikoklassifisering etter pinpointssystemet forutsetter innhenting av informasjon ved etablering av kundeforhold. Norsk Tipping mangler fremdeles KYC-skjema på en betydelig del av kundemassen. Dette påvirker muligheten til å korrekt kunne risikoklassifisere kundene og gjennomføre tilpassede kundetiltak.

Ettersom Norsk Tipping ikke hadde risikoklassifisering og innhentet opplysninger i det tidligere AHV-systemet, så mangler Norsk Tipping viktig data for overføring til det nye AHV-systemet.

Norsk Tipping har på plass dokumentasjon og systemer som kunne påvise at omfanget på tiltakene var tilpasset kundenes risikoprofiler. Dette var imidlertid risikoprofiler basert på etterfølgende kundeadfærd, eventuelle hendelser, eller opplysninger om kunden var PEP eller fra høyrisikoland. I og med at det ikke gjennomføres initial risikoklassifisering av kunder og mangler KYC-skjema for de fleste kunder, stiller vi spørsmål om omfanget på tiltak er definert korrekt og om tiltakene inntreffer tidsriktig.

Lotteritilsynet finner at Norsk Tipping sin praksis bryter med kjenn din kunde-prinsippet, som gjør at de ikke alltid er i stand til å iverksette risikobaserte tiltak for å avdekke og forebygge hvitvasking og terrorfinansiering tidsriktig. Dette innebærer et brudd på hvitvaskingsloven § 9.

Avvik 5.4 – Kundetiltak når kunden er fysisk person, forsterkede kundetiltak

Rettslig grunnlag

Bestemmelsen i hvitvaskingsloven § 12 femte ledd, sier at rapporteringspliktige «skal innhente og vurdere nødvendige opplysninger om kundeforholdets formål og tilsiktede art».

Der det foreligger høy risiko for hvitvasking og terrorfinansiering skal rapporteringspliktige i tillegg iverksette ytterligere tiltak etter hvitvaskingsloven § 17 andre ledd.

Norsk Tippings etterlevelse og Lotteritilsynets vurdering

Gjennomgang av tilsendt dokumentasjon har vist at Norsk Tipping ved etablering av kundeforhold krever bekreftelse med bankID og innhenter følgende opplysninger: navn, adresse, fødselsdato, mobilnummer, konto til premieutbetaling, samtykke til kundevilkår, e-post. I tillegg til det får man et spørsmål om man er en PEP, jf. rutine "Sikker identifisering-bli kunde" og rutine "Krav til kundedata". Rutinene til Norsk Tipping hadde ingen tydelig beskrivelse om man innhentet opplysninger om kundeforholdets "formål og tilsiktet art".

Under stedlig tilsyn har Norsk Tipping forklart at de innhenter opplysninger om kundeforholdets formål gjennom samtykke til kundevilkår. Kundevilkår lyder følgende: *"Formålet med spillerkonto er innskudd til betaling av spill og utbetaling av premier. Norsk Tipping kan fastsette beløpsgrense for innskudd på spillerkonto. Innestående på spillerkonto tjener ikke opp renter"*. På den måten sikrer Norsk Tipping at opplysninger om kundeforholdets formål er innhentet og dokumentert. Dette er også i tråd med deres interne rutine "Sikker identifisering- bli kunde", der samtykke til kundevilkår er nevnt som ett av punktene ved etablering av kundeforhold.

Norsk Tipping har samtidig bekreftet at de ikke innhenter opplysninger om kundeforholdets "tilsiktete art". Kundeforholdets «tilsiktete art» er en forklaring på hvordan kunden tenker å benytte kundeforholdet.

Norsk Tipping har forskjellige spillprodukter med ulike egenskaper, ulike kundetyper og flere betalingsløsninger. Når det ikke innhentes opplysninger om hvordan tjenesten skal brukes, mangler Norsk Tipping forutsetninger for initial risikoklassifisering av sine kunder og etablering av forventninger for å oppdage avvikende adferd.

Under stedlig tilsyn har Norsk Tipping bekreftet at de tidligere ikke har innhentet opplysninger om midlenes opprinnelse ved brudd på kundevilkår. Opplysninger om midlenes opprinnelse ble kun innhentet for PEP-kunder og kunder fra høyrisikoland. Begrunnelse for en slik praksis var bestemmelse i hvitvaskingsloven § 28 som gjelder avsløringsforbudet. Denne praksisen ble endret fra 2024. Lotteritilsynet kan ikke se hvordan avsløringsforbudet kan forsvare manglende innhenting av opplysninger om midlenes opprinnelse. Både avsløringsforbudet og krav om innhenting av opplysninger om midlenes opprinnelse var gjeldende siden 2018 og utelukker ikke hverandre. Finanstilsynet uttaler i rundskriv 4/2022 at *«Rapporteringspliktige bør innhente informasjon om midlenes opprinnelse i forbindelse med kundetiltak tilknyttet kundeforholdets formål og tilsiktete art. For kundeforhold som har indikasjoner på høy risiko, skal informasjon om midlenes opprinnelse innhentes»*.

Dette innebærer et brudd på hvitvaskingsloven § 12 femte ledd.

Brudd på hvitvaskingsloven § 12 femte ledd, medfører en følgefeil i etterlevelse av hvitvaskingsloven § 17 femte ledd. Bestemmelsen i § 17 andre ledd sikter til at det skal iverksettes *"ytterligere nødvendige tiltak for å sikre kjennskap om kunden, reelle rettighetshavere og kundeforholdets formål og tilsiktete art"*. Manglende innhenting

av opplysninger om tilsiktet art ved etablering av kundeforhold gjør at Norsk Tipping ikke klarer å iverksette “ytterligere tiltak” ved forsterkede kundetiltak, jf. hvitvaskingsloven § 17 andre ledd. Vi kunne heller ikke se at rutinene som omtaler forsterkede kundetiltak inneholder noe beskrivelse av “ytterligere tiltak” og “tilsiktete art”.

Lotteritilsynet finner at det foreligger brudd på hvitvaskingsloven § 12 femte ledd og § 17 andre ledd.

Avvik 5.5 – Løpende oppfølging av kundeforhold

Rettslig grunnlag

Etter hvitvaskingsloven § 24 skal rapporteringspliktige «*løpende følge opp kundeforhold. Oppfølgingen skal blant annet omfatte overvåkning av at transaksjoner som utføres i kundeforholdet, er i samsvar med den rapporteringspliktiges innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art.*

(2) Rapporteringspliktige skal jevnlig gjennomføre kundetiltak som ledd i løpende oppfølging. Kundetiltak skal uansett gjennomføres når det er tvil om tidligere innhentede opplysninger er korrekte eller tilstrekkelige.

(3) Dersom kunden eller reelle rettighetshavere er en politisk eksponert person eller nært familiemedlem eller kjent medarbeider til en politisk eksponert person, skal det gjennomføres forsterket løpende oppfølging av kundeforholdet».

Norsk Tippings etterlevelse og Lotteritilsynets vurdering

Gjennomgang av kundedata og intervju under stedlig tilsyn, har vist at Norsk Tipping følger med både på transaksjoner, kundedadferd og de etablerte indikatorer på hvitvasking som slår inn. Under stedlig tilsyn og gjennomgang av stikkprøvekontroller fikk vi se på konkrete saker og kunder. Vi har observert at vurderinger og beslutninger er godt dokumentert.

Hvitvaskingsloven § 24 første ledd krever imidlertid at oppfølgingen blant annet skal omfatte overvåkning av at «*transaksjoner som utføres i kundeforholdet, er i samsvar med den rapporteringspliktiges innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art*». Norsk Tipping innhenter ikke opplysninger om kundeforholdets tilsiktede art og risikoklassifiserer heller ikke kunder ved etablering av kundeforholdet, jf. avvik 5.3 og 5.4. Det mangler dermed viktige forutsetninger for etterlevelse av hvitvaskingsloven § 24 første ledd, da det ikke er etablert forventninger til kundedadferd.

Hvitvaskingsloven § 24 andre ledd krever også at *“rapporteringspliktige skal jevnlig gjennomføre kundetiltak som ledd i løpende oppfølging”*.

Gjennomgang av Norsk Tippings dokumentasjon har vist at dette ikke var tydelig definert i rutiner som gjaldt for det gamle AHV-systemet. I rutine “Krav til kundedata” er det definert krav til vedlikehold av kundeforhold. Det er satt en frekvens på seks måneder og at man skal spørre om: mobilnummer validert med SMS-kode
bankkontonummer validert mot KAR, e-post, samtykker, flagg for nyhetsbrev og PEP-status.

I de nye rutiner som gjelder for det nye AHV-systemet, er det definert frekvens på periodisk oppfølging av kunder ut ifra kundens risikoprofil, jf. rutine “Kunder og kommisjonærer med forsterkede tiltak” og rutine “Periodisk vedlikehold av kunder”. Den førstnevnte rutinen lister opp ulike undersøkelser og tiltak som skal gjøres på kunder og kommisjonærer under forsterkede tiltak. Den sistnevnte rutinen definerer frekvensen for utsending av KYC-skjema. På tilsynets tidspunkt var ikke disse rutinene implementert.

Under stedlig tilsyn fikk vi bekreftet at det ikke ble gjennomført jevnlig kundetiltak utover det som var beskrevet i rutinen “Krav til kundedata”. Etterlevelse av nye rutiner er betinget av overgangen til det nye AHV-systemet.

Lotteritilsynet finner at vedlikehold av kundedata hver sjette måned etter den gamle rutinen ikke er i tråd med kravet i hvitvaskingsloven § 24 andre ledd. Opplysninger som ble innhentet som et ledd i denne prosessen, kunne ikke sikre at det ble gjennomført jevnlig kundetiltak på kunder under forsterkede kundetiltak. Innhentede opplysninger har heller ikke tilstrekkelig sikret etterlevelse av KYC-prinsippet. Det manglet opplysninger om midlenes opprinnelse og tilsiktede art.

Lotteritilsynet finner at det foreligger et brudd på hvitvaskingsloven § 24 ettersom oppfølgingen ikke foregår i samsvar med krav til opplysninger om kundene og kundenes risikoprofil. Norsk Tipping kunne ikke påvise at forsterkede kundetiltak gjennomføres jevnlig.

6. Merknader

Merknad 6.1 – Risikostyring – forbedre betegnelse på risikoklassifisering

I den virksomhetsinnrettede risikovurderingen kunne vi enkelte steder se at risikoen var beskrevet med farge (gul/oransje). Andre steder ble risikoen beskrevet med ord (lav, moderat, høy). Noen ganger kunne vi også se at det brukes en kombinasjon av fargekode og klassifisering med ord.

Vi vil anbefale at Norsk Tipping tar en helhetlig gjennomgang av sin risikovurdering og sikrer at det er konsekvent og ensartet praksis på beskrivelse av risiko.

Merknad 6.2 - Rutine for manuell justering av kunderisiko

Under stedlig tilsyn har Norsk Tipping demonstrert og forklart oss pinpoints-systemet som ble innført i forbindelse med overgang til det nye AHV-systemet. Rutinen "Risikoklassifisering av kunder og forhandlere" beskriver tydelig hvilke indikatorer som skal vurderes og hvilke poengsummer ulike indikatorer gir. Rutinen beskriver ikke tydelig i hvilke tilfeller risikoen kan manuelt settes opp eller ned.

Lotteritilsynet anbefaler at Norsk Tipping vurderer å inkludere i rutinen en beskrivelse av når og hvordan kunderisikoen kan justeres manuelt.

Merknad 6.3 - Forbedre beskrivelse i rutine "Kontroll med midlenes og formuens opprinnelse".

Dokumentgjennomgang av tilsendt dokumentasjon har vist at Norsk Tipping tidligere ikke beskrev når og hvordan informasjon om formuens opprinnelse skal innhentes, ref. rutine "Kontroll med midlenes opprinnelse".

I august 2025 ble denne rutinen erstattet med rutine "Kontroll med midlenes og formuens opprinnelse". Den nye rutinen beskriver hvilke forhold som gjør at det ikke er nødvendig å innhente informasjon om formuens opprinnelse. I tillegg til det henviser rutinen til en sak i EasyRisk som gjelder formuens opprinnelse hos PEP-kunder.

Under stedlig tilsyn har Norsk Tipping forklart at de legger til grunn Finanstilsynets syn fra veiledning i rundskriv 4/2022. Punkt 4.2.5 i denne veilederen sier at *"Det kan etter en risikovurdering også være nødvendig å klarlegge formuens opprinnelse, det vil si kundens totale økonomiske situasjon eller kundens formue som sådan, herunder for eksempel oppsparte midler og egenkapital, og ikke bare midlene som i fremtiden skal inngå i kundeforholdet"*.

Norsk Tipping har beskrevet iboende egenskaper ved deres produkter som reduserer risikoen for hvitvasking og reduserer behovet for innhenting av informasjon om formuens opprinnelse. Rutinen mangler imidlertid tydelig presisering av i hvilke situasjoner og for hvilke kunder man skal vurdere om disse opplysninger skal innhentes.

Lotteritilsynet anbefaler at Norsk Tipping tydelig definerer når og hvordan informasjon om formuens opprinnelse skal innhentes.

Merknad 6.4 - Bruk av informasjon om kundeadferd i AHV-arbeid

Både dokumentgjennomgang og intervjuer under stedlig tilsyn, har vist at Norsk Tipping har mye kundedata, god kunnskap og oversikt over kundeadferd og kundekategorier. I dokumentasjonen er dette gjenspeilet både i virksomhetsinnrettet risikovurdering og indikatorlister.

Under stedlig tilsyn hadde vi spørsmål til oppfølgingen av en spesifikk spiller. Vi fikk et godt begrunnede svar om at adferden var typisk for en oddsspill, og at det derfor

ikke var iverksatt ytterligere tiltak. Denne vurderingen var muntlig, og det var ikke dokumentert noen tilsvarende skriftlig vurdering på kunden. Dette eksempelet viser at Norsk Tipping sitter på mye intern kunnskap når det kommer til karakteristikker og forventninger til ulike kundegrupper.

Lotteritilsynet vil anbefale at Norsk Tipping vurderer hvordan de i større grad kan bruke deres kunnskap om spillere, spillemønstre og spillerkarakteristikker i arbeidet med antihvitvasking, og spesielt ved risikoklassifisering og oppfølging av kunder.

Merknad 6.5 - Stikkprøvekontroller

I forbindelse med tilsyn har Norsk Tipping tilsendt oss rapporter fra interne kvalitetsrevisjoner. Gjennomgang av revisjonsrapporter og intervjuer har vist at Norsk Tipping jobber systematisk med kontroll av egen etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Norsk Tipping informerte om at funn etter etterlevelseskontroller er dokumentert i handlingsplanen. Handlingsplanen følges opp i CIM, alle rapportene og tilhørende tiltak blir fulgt opp og lukket. Norsk Tipping har videre informert oss om at det fra 2025 ble innført et eget tiltak: etterkontroll av at implementerte tiltak fungerer som de skal. På saksnivå er det foreløpig ikke etablert praksis med stikkprøvekontroller.

Lotteritilsynet anbefaler at Norsk Tipping etablerer praksis og frekvens på stikkprøvekontroller på saksnivå og/eller kundenivå.

Merknad 6.6 - Arbeidsbelastning og kvalitetssikring

Dokumenttilsyn har vist at Norsk Tipping har etablert et omfattende rammeverk med mange interne krav til egen etterlevelse. Organisasjonen er også midt i overgangsfasen til det nye AHV-systemet. Innføring av det nye AHV-systemet forutsetter implementering av nye rutiner og overføring og kvalitetssikring av data fra det gamle systemet. Per tilsynsdato har sikkerhetsrådgivere jobbet både i det gamle AHV-systemet og deler av det nye AHV-systemet. Uavhengig av overgangen til det nye systemet så vi at sikkerhetsrådgivere hadde sterkt faglig nivå og høy kvalitet på vurderinger og dokumentasjon. Vi er innforstått med at overgangsfasen kan gi ekstra arbeidsbelastning og være krevende.

Lotteritilsynet anbefaler at Norsk Tipping sikrer snarlig implementering av det nye AHV-systemet. Frem til det nye AHV-systemet er implementert, anbefaler vi at Norsk Tipping vurderer ytterligere tiltak som kan sikre kvalitet både i det løpende antihvitvaskingsarbeidet og ved etablering av det nye systemet.

7. Oppsummering

Tilsynet har avdekket at det foreligger flere brudd i Norsk Tippings etterlevelse av hvitvaskingsloven.

Vi finner at bruddet relatert til etterlevelse av hvitvaskingsloven § 7 – virksomhetsinnrettet risikovurdering, er mindre alvorlig. Norsk Tipping har identifisert og vurdert de sentrale forhold ved sin egen virksomhet og etablert risikoreduserende tiltak. Risikoreduserende tiltak følges opp på en tilstrekkelig måte. Våre funn er knyttet til enkeltstående feil. Vi forventer at Norsk Tipping klarer å rette opp disse feilene relativt fort.

Ett avvik er knyttet til manglende innhenting av informasjon om kundeforholdets "tilsiktete art". Dette er et alvorlig avvik, da mangel på den type informasjon bryter med KYC-prinsippet. Norsk Tipping har over 2,3 millioner kunder, omfattende spillportefølje og tilbyr betaling med ulike betalingsløsninger. Det er viktige opplysninger som Norsk Tipping ikke har samlet inn ved etablering av kundeforhold, og som har betydning både for risikoklassifisering og oppfølging av kunder.

Øvrige avvik er knyttet til manglende eller mangelfull etterlevelse tilbake i tid. Dette er avvik relatert til manglende risikoklassifisering ved etablering av kundeforhold, manglende periodisk oppfølging av kundeforhold og manglende/mangelfulle rutiner eller praksis på etterlevelse på enkelte områder.

Implementering av det nye AHV-systemet førte til at en del av disse avvik er blitt utbedret eller er på vei til å bli utbedret. Vi ser det som positivt at Norsk Tipping selv har tatt grep og forbedret sin etterlevelse. Samtidig ser vi alvorlig på at enkelte områder hadde manglende eller mangelfull etterlevelse. Denne praksisen har pågått over flere år. Den har medført følgefeil i etterlevelsen og den vil påvirke implementering av det nye AHV-systemet. Som vi har påpekt over i rapporten, vil den største utfordringen være knyttet til kvalitetssikring av kundedata og riktig risikobilde. Det er viktig å sikre at det nye AHV-systemet ikke er beheftet med feil fra det gamle systemet og tidligere praksis.

Det blir sendt et varsel om forvaltningssanskjoner/reaksjoner. Dere får anledning til å gi deres kommentarer til dette varselet.

Vedlegg - Stikkprøvekontroller

Kundedata:

I forkant av stedlig tilsyn hos Norsk Tipping innhentet vi flere lister med kundedata, ref. Varsel om tilsyn av 6. februar 2025. Formålet med innsamlingen av kundedata var å gjennomføre en stikkprøvekontroll for å undersøke hvordan Norsk Tipping i praksis etterlevde hvitvaskingsregelverket på et utvalg kunder.

Vi tok et skjønnsmessig utvalg på 10 kunder. Kundene i utvalget var hentet fra lister som viste flest antall innskudd (to kunder), størst bruttoinnskudd (syv kunder) og PEP (en kunde).

På disse kundene ba vi om følgende informasjon:

- Hvilke opplysninger om kunden ble innhentet og vurdert ved etablering av kundeforholdet, evt. etter at Norsk Tipping ble underlagt hvitvaskingsloven høsten 2018 dersom kunden allerede hadde etablert kundeforhold på dette tidspunktet.
- Dokumentasjon på transaksjonshistorikk for perioden 01.01.2022 til 31.12.2024.
- Kundetiltak og undersøkelser for perioden 01.01.2022 til 31.12.2024.

Fra 2018-2024 ble kundens dynamiske risikoscore beregnet ved generering av rapporter på kjøringstidspunktet. Kundenes risikoscore ble derfor et «øyeblikksbilde», og risikoscoren ble ikke lagret på kundekortet. Kunder som var PEP eller fra høyrisikoland ble automatisk tilordnet rød risikoklassifisering og underlagt forsterkede kundetiltak.

Med implementering av nytt system fikk kundene en dynamisk risikoscore som ble lagret på kundekortet. Øvrige kunder enn PEP og kunder fra høyrisikoland fikk «grønn» risikoklassifisering, så fremt det ikke forelå forhold som tilsa en høyere risikoklassifisering. Slike forhold kunne være at kunden var undersøkt tidligere eller hadde en atferd som ga utslag på pre-definerte alarmer på indikatorer for hvitvasking.

Ni av kundene i utvalget var klassifisert med grønn risiko. En av disse hadde hatt rød risiko på grunn av atferd, men var senere nedjustert til grønn risiko etter undersøkelse og endring i atferd. I tillegg var en kunde i utvalget klassifisert med gul/oransje risiko. Dette gjaldt en spiller som hadde tilknytning til PEP.

Det ble avdekket at Norsk Tipping ikke hadde kartlagt forventninger om mengde midler som ville inngå i kundeforholdene eller forventet transaksjonsmønster for kundene. Teamet viste kunnskap om kjennetegn på hvordan ulike kundegrupper spilte og atferden, men disse forventningene var ikke dokumentert i prosedyrer eller rutiner.

Norsk Tipping opplyste om at det hadde blitt gjennomført forsterkede kundetiltak for to kunder i utvalget. Dette gjaldt spilleren med PEP-tilknytning og spilleren som hadde fått endret risikoklassifisering. De øvrige kundene var underlagt forenklede kundetiltak.

I arbeidet med antihvitvasking brukte Teamet noen pre-definerte alarmer basert på noen risikoindikatorer for hvitvasking. I tillegg ble arbeidet supplert med noen rapporter fra

datavarehuset, da ikke alle alarmene var operative i det nye systemet. Kundene med atferd som ga utslag i rapporter eller alarmutslag ble manuelt undersøkt.

På stedlig tilsyn gikk vi mer i dybden på noen av kundene for å vite mer om hvilke konkrete risikovurderinger, tiltak og undersøkelser som var blitt utført. Nedenfor presenteres funnene fra tre av kundene:

██████████

Kunden var klassifisert med grønn risiko, og ble inkludert i utvalget som følge av høyt bruttoinnskudd i 2024. Dette året hadde spilleren et bruttoinnskudd og bruttoppill som var vesentlig høyere sammenlignet med de to foregående årene.

På stedlig tilsyn ble det vist til at kontoen faktisk ble brukt til spill. Det var ikke fylt ut noe KYC-skjema, og det fantes ingen eksplisitte forventninger til omfanget av midler som inngikk i kundeforholdet eller adferd for kunden.

Teamet erkjente at det var en stor endring i bruttobeløpene, men fremhevet samtidig at det var relativt liten endring i nettobeløpene mellom 2022-2024. Det ble vektlagt at denne type atferd ikke var særlig unormal for en kunde innen oddspiller-segmentet som gjenspiller gevinstene.

Siden kunden hadde risikoklassifisering grønn var den underlagt forenklede kundetiltak. Det var ingen tidligere saker på kunden, da den ikke hadde dukket opp på rapporter eller utløst noen alarmer. Den var derfor ikke blitt undersøkt. Teamet sin kunnskap om atferden og spillemønster til ulike kundesegmenter, har ikke blitt inkorporert i arbeidet med antihvitvasking per i dag. I det stedlige tilsynet ble det åpnet for at denne type kunnskap kan benyttes i fremtiden.

██████████

Kunden var klassifisert med grønn risiko, men hadde en høyere risikoscore som følge av at den tidligere hadde vært rød. Spilleren var inkludert i utvalget som følge av høyt bruttoinnskudd i 2024.

Tidligere hadde kunden vært risikoklassifisert som rød, da den hadde dukket opp på en kontrollrapport. Kunden ble undersøkt og det ble avdekket at spilleren hadde en del kontanttransaksjoner knyttet til spillkonto som ikke ble benyttet til spill. Undersøkelsen omfattet å kontrollere at kunden eide eget mobilabonnement (VIPPS) og hadde egen bankkonto. Midlenes opprinnelse ble ikke undersøkt, da teamet vurderte at det kunne være i strid mot avsløringsforbudet i hvitvaskingsloven §28.

Norsk Tipping fortalte at situasjonen hadde blitt håndtert med en SMS der kunden fikk beskjed om å slutte med transaksjoner på spillkonto som ikke ble brukt til spill. I etterkant endret kunden atferd. Per i dag er kunden underlagt forenklede kundetiltak og har ikke fylt ut et KYC-skjema.

 Denne kunden var inkludert i utvalget som følge av PEP-tilknytning. Kunden var nærstående av en PEP og hadde gul/oransje risikoklassifisering.

På det stedlige tilsynet ble det vist til at kunden hadde fylt ut et KYC-skjema og var blitt fanget opp av PEP-screeningen i systemet. Norsk Tipping hadde ikke gjennomført tiltak for å fastslå formuens og midlenes opprinnelse med henvisning til Finanstilsynets veileder om at dette bare var nødvendig i spesielle tilfeller. Teamet hadde vurdert at det ikke forelå forhold som tilsa at dette var nødvendig, og begrunnet det med at spilleren ikke hadde dukket opp på rapporter eller utløst noen alarmer. Kunden var underlagt forsterkede kundetiltak og neste planlagte oppfølging er om 2 år.